

UZASADNIENIE

Na podstawie upoważnienia zawartego w art. 30 ust. 5 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 oraz z 2022 r. poz. 935, 1116 i), zwanej dalej „ustawą – Karta Nauczyciela”, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy oraz po zasięgnięciu opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, określa, w drodze rozporządzenia, corocznie wysokość minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli realizujących tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin, o którym mowa w art. 42 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, oraz dla nauczycieli, których tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin ustala się na podstawie art. 42 ust. 7 tej ustawy, oraz sposób udokumentowania prawa do określonej stawki wynagrodzenia zasadniczego, a także wykaz stanowisk oraz sprawowanych funkcji uprawniających nauczyciela do dodatku funkcyjnego.

Nowelizacja rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 416, z późn. zm.) jest konieczna ze względu na zmiany przewidziane w ustawie z dnia 23 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (obecnie ustawa została uchwalona przez Sejm RP i przekazana do Senatu RP), zwanej dalej „ustawą z dnia 23 czerwca 2022 r.”.

Celem niniejszego rozporządzenia jest dostosowanie tabeli minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli do nowej struktury awansu zawodowego oraz podwyższenie od dnia 1 września 2022 r. minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, którzy nie uzyskali jeszcze stopnia nauczyciela mianowanego, tj. w pierwszych latach pracy w tym zawodzie. Zmiana ta umożliwi jednocześnie podwyższenie dla tych nauczycieli od dnia 1 września 2022 r. dodatków do wynagrodzenia zależnych od wynagrodzenia zasadniczego.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela wynagrodzenie zasadnicze jest jednym ze składników średniego wynagrodzenia nauczycieli, o którym mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela.

Zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 września 2022 r. (art. 1 pkt 29 lit. a ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r.) średnie wynagrodzenie nauczycieli stanowi dla:

- 1) nauczyciela początkującego – 120%,
 - 2) nauczyciela mianowanego – 144%,
 - 3) nauczyciela dyplomowanego – 184%
- kwoty bazowej, określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

Zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r., podwyższenie wynagrodzeń dla nauczycieli zatrudnionych przed dniem 1 września 2022 r., którzy od dnia 1 września 2022 r. są traktowani jak nauczyciele początkujący, następuje od dnia 1 września 2022 r.

Średnie wynagrodzenie nauczyciela w pierwszym roku pracy w szkole wzrośnie ze 100% do 120% kwoty bazowej, a wynagrodzenie w drugim, trzecim i czwartym roku pracy w szkole ze 111% do 120% kwoty bazowej.

Projekt rozporządzenia przewiduje zmianę tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy, określającej wysokość minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego, polegającą na dostosowaniu tabeli do obowiązujących od dnia 1 września 2022 r. etapów rozwoju zawodowego nauczycieli. W efekcie tej zmiany kolumny tabeli, w których są określone minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli stażystów i nauczycieli kontraktowych zostały zastąpione kolumną, w której określone są stawki minimalnego wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli początkujących (§ 1 pkt 3 projektu rozporządzenia).

Zgodnie z projektem rozporządzenia minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, którzy nie uzyskali jeszcze stopnia nauczyciela mianowanego, legitymujących się tytułem zawodowym magistra z przygotowaniem pedagogicznym określane w tabeli, zostały ustalone proporcjonalnie do wzrostu wynagrodzenia średniego dotychczasowych nauczycieli

kontraktowych. Proponowane minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli początkujących zachowają taki sam procentowy udział w wynagrodzeniu średnim obowiązującym od dnia 1 września 2022 r., jaki mają obecnie obowiązujące minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli kontraktowych w wynagrodzeniu średnim obowiązującym do dnia 31 sierpnia 2022 r.

W wyniku powyższych zmian, wzrost minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli, którzy nie uzyskali jeszcze stopnia nauczyciela mianowanego, z pierwszej grupy zaszeregowania płacowego (posiadających tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym), wyniesie dla:

- 1) dotychczasowych nauczycieli stażystów – ok. 11% (wzrost o 345 zł);
- 2) dotychczasowych nauczycieli kontraktowych – ok. 8% (wzrost o 257 zł).

Wzrost minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli, którzy nie uzyskali jeszcze stopnia nauczyciela mianowanego, z drugiej grupy zaszeregowania płacowego (posiadających tytuł zawodowy magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych, pozostałe wykształcenie), wyniesie dla:

- 1) dotychczasowych nauczycieli stażystów – ok. 11% (wzrost o 319 zł);
- 2) dotychczasowych nauczycieli kontraktowych – ok. 8% (wzrost o 250 zł).

Ponadto w projekcie rozporządzenia proponuje się zwiększenie stawki minimalnego wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli mianowanych w drugiej grupie zaszeregowania płacowego (tj. posiadających tytuł zawodowy magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych, pozostałe wykształcenie) do kwoty 3400 zł. Ustalona w ten sposób minimalna stawka wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli mianowanych w tej grupie zaszeregowania płacowego pozostaje wyższa w stosunku do wynagrodzenia nauczycieli początkujących z tej grupy zaszeregowania płacowego.

Podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli w związku z powyższymi zmianami nastąpi od dnia

1 września 2022 r.

Wynagrodzenie zasadnicze jest tylko jednym z elementów średniego wynagrodzenia nauczycieli, w związku z tym koszty związane ze wzrostem wysokości wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli zostaną uwzględnione przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach polityki kształtowania wydatków ponoszonych w celu osiągnięcia średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela.

Zgodnie z art. 30 ust. 6 ustawy – Karta Nauczyciela, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 września 2022 r. (art. 1 pkt 29 lit. b projektu ustawy), organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego, uwzględniając przewidywaną strukturę zatrudnienia, określa dla nauczycieli, w drodze regulaminu: wysokość stawek dodatków, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela, szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy – Karta Nauczyciela, oraz wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy – Karta Nauczyciela, przy czym ich wysokość powinna zostać określona w taki sposób, aby średnie wynagrodzenia nauczycieli składające się ze składników, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, odpowiadały na obszarze działania danej jednostki samorządu terytorialnego co najmniej średnim wynagrodzeniom nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela.

Środki finansowe niezbędne na zapewnienie średniego wynagrodzenia nauczycieli, zgodnie z art. 30 ust. 8 ustawy – Karta Nauczyciela, są zagwarantowane przez państwo w dochodach jednostek samorządu terytorialnego (m.in. w części oświatowej subwencji ogólnej).

Ponadto projekt rozporządzenia przewiduje zmianę o charakterze dostosowującym do zmian w zakresie awansu zawodowego nauczycieli przewidzianych w ustawie z dnia 23 czerwca 2022 r., polegających na odejściu od odbywania staży na kolejny stopień awansu zawodowego. Od dnia 1 września 2022 r. nauczyciel podejmujący pracę w szkole, tj. nauczyciel początkujący, w celu uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego nie będzie już odbywał kolejno staży na stopień nauczyciela kontraktowego i nauczyciela mianowanego, lecz będzie odbywał przygotowanie do zawodu nauczyciela. W okresie przygotowania do zawodu nauczyciel otrzyma wsparcie mentora przydzielonego przez dyrektora szkoły spośród nauczycieli mianowanych lub dyplomowanych. W związku z powyższym, projekt

rozporządzenia przewiduje wprowadzenie od dnia 1 września 2022 r. uprawnienia do dodatku funkcyjnego dla mentora w miejsce dotychczasowego opiekuna stażu (§ 1 pkt 2 projektu rozporządzenia dot. § 5 pkt 2 lit. c).

Zgodnie z ustawą z dnia 23 czerwca 2022 r. nauczyciele, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskali stopień nauczyciela kontraktowego, lecz do tego dnia nie uzyskali stopnia nauczyciela mianowanego, stopień nauczyciela mianowanego uzyskują według przepisów dotychczasowych, tj. po odbyciu stażu, w trakcie którego będą mieli przydzielonego opiekuna stażu. O stopień nauczyciela mianowanego na dotychczasowych zasadach nauczyciele mogą ubiegać się nie dłużej niż do dnia 31 sierpnia 2027 r. W związku z powyższym, w okresie przejściowym zachodzi konieczność zachowania uprawnienia do dodatku funkcyjnego również dla opiekuna stażu. Dlatego też projekt rozporządzenia przewiduje przepis przejściowy, zgodnie z którym do dnia 31 sierpnia 2027 r. do uzyskania dodatku funkcyjnego są uprawnieni również nauczyciele, którym powierzono sprawowanie funkcji opiekuna stażu dla nauczycieli odbywających staż na stopień nauczyciela mianowanego według przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2022 r., o których mowa w art. 10 ust. 1–5 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r.

Projekt rozporządzenia przewiduje uchylenie przepisów dotyczących uprawnienia do określonej minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, którzy ukończyli kolegium teologiczne lub legitymujących się dyplomem ukończenia studiów zawodowych w wyższych szkołach nauczycielskich lub dyplomem uzyskania kwalifikacji w trybie określonym w przepisach dotyczących egzaminu kwalifikacyjnego równoważnego wyższym studiom zawodowym (§ 1 pkt 1 projektu rozporządzenia dot. uchylenia w § 4 ust. 2 i 3). Z uwagi na to, że tabela określa obecnie tylko dwie grupy zaszeregowania płacowego określone przez posiadane przez nauczyciela kwalifikacje, przepisy § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia stały się bezprzedmiotowe. Nauczycielom posiadającym powyższe wykształcenie przysługują minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego określone w drugiej grupie zaszeregowania płacowego (tj. dla nauczycieli posiadających tytuł zawodowy magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych, pozostałe wykształcenie). Tym samym, zaszeregowanie nauczycieli, którzy ukończyli kolegium teologiczne lub legitymujących się dyplomem ukończenia studiów zawodowych

w wyższych szkołach nauczycielskich lub dyplomem uzyskania kwalifikacji w trybie określonym w przepisach dotyczących egzaminu kwalifikacyjnego równoważnego wyższym studiom zawodowym, pod względem posiadanych kwalifikacji nie ulegnie zmianie w stosunku do stanu obecnego.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 września 2022 r. W związku z tym, że ustawa z dnia 23 czerwca 2022 r. wejdzie w życie z dniem 1 września 2022 r. przewidziane w projektowanym rozporządzeniu zmiany, w tym minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego, również powinny wejść w życie w tym terminie.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.).

Przedmiot regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy stwierdzić, że rozporządzenie uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.